Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXV.

Wydana i rozesłana dnia 30. Stycznia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. Jänner 1852.

Jahrgang 1851.

170.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 7. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 97, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

mocą którego pozwolenie do małżeństw żołnierskich, wedle drugiego sposobu, zawisłem się czyni od zezwolenia gminy, do której żołnierz należy.

Ponieważ przy małżeństwach żołnierskich drugiego sposobu wdowy i dzieci takich ludzi w przypadku zubożenia żadnego nie mogą sobie rościć prawa do eraryjum wojskowego, a więc te na podstawie teraźniejszej prowizorycznej ustawy gminnej wedle §. 11. i 12. owej gminie ciężarem się stają, do której należy małżonek, a względnie ojciec; przetoż żołnierzowi pozwolenie do małżeństwa według drugiego sposobu wtedy tylko udzielonem być może, jeżeli się wprzód wykazał był zezwoleniem gminy, do której należy.

Rozumie się przy tem samo przez się, iż, chociażby żołnierz wykazał zezwolenie takie ze strony gminy, komendant wojskowy, do udzielenia pozwolenia małżeństwa powołany, w tej mierze tylko wedle względów służbowych rozstrzygać będzie, zatem i nadal prawo ma na małżeństwo dotyczące wedle drugiego sposobu, albo zezwolić, albo tegoż odmówić.

To postanowienie obwieszcza się niniejszem do zachowania, jako należące do §. 35. normału z dnia 10. Czerwca 1812 G. 2135 *), o małżeństwach wojskowych traktującego.

Csorich m. p.

171.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 7. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 125, wydana dnia 24. Maja 1851)

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem zaprowadzenia nowego systemu monety miedzianej.

Na wniosek Mego ministra finansów i za wysłuchaniem Mej Rady ministrów, widzę się spowodowanym rozporządzić, co następuje:

1. Chcąc zadosyć uczynić potrzebom handlu drobnego, będą do zaprowadzonych już monet zdawkowych miedzianych, bite jeszcze miedziaki w wartości nominalnej o trzech krajcarach.

---

*) Obacz Kropatschek-Goutta Zbiór wszystkich ustaw politycznych i sądowych, bieg roczny 1815, tom 35-10, str. 130-159.

170.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 7. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 97, ausgegeben am 30. April 1851),

womit die Bewilligung zu Soldaten-Ehen nach der zweiten Art von der Zustimmung der Gemeinde, welcher der Soldat angehört, abhängig gemacht wird.

Da bei den Militär-Ehen der zweiten Art die Witwen und Kinder solcher Leute im Falle der Verarmung keinen Anspruch auf Versorgung an das Militär-Aerar zu stellen berechtiget sind, mithin auf Grundlage des dermaligen provisorischen Gemeindegesetzes, §§. 11 und 12, jener Gemeinde zur Last fallen, zu welcher der Gatte, beziehungsweise Vater, gehörte; so kann einem Soldaten die Bewilligung zur Ehe nach der zweiten Art nur dann ertheilt werden, wenn er sich vorher mit der Zustimmung der Gemeinde, welcher er angehört, ausgewiesen hat.

Es versteht sich hiebei von selbst, daß, wenn auch diese Zustimmung der Gemeinde von einem Soldaten nachgewiesen ist, der zur Ertheilung der Heirathsbewilligung berufene Truppen-Commandant dießfalls nur nach Dienstesrücksichten zu entscheiden hat, mithin fortan berechtiget bleibt, die betreffende Ehe nach der zweiten Art entweder zu bewilligen oder zu verweigern.

Dieß wird als eine zu dem §. 35 des Militär-Heiraths-Normals vom 10. Juni 1812, G. 2135*), gehörige Bestimmung hiermit zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Csorich m. p.

171.

Kaiserliche Verordnung vom 7. April 1851,

(Im Reichsgesetzblatte, XXXIX. Stück, Nr. 125, ausgegeben am 24. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer,

wegen Einführung eines neuen Kupfermünz-Systemes.

Ueber den Antrag Meines Finanzministers und nach Anhörung Meines Ministerrathes finde Ich zu verordnen, wie folgt:

1. Um dem Bedürfniße des Kleinverkehres zu genügen, sind außer den bereits eingeführten Kupfer-Scheidemünzen Stücke zu drei Kreuzer Konventions-Münze Nennwerth in Kupfer auszuprägen.

---

*) In der Sammlung der sämmtlichen politischen und Justizgesetze von Kropatschek-Goutta, Jahrgang 1815, 35.—10. Band, S. 130—159.

2. Ażeby jednak i wielkość i wagę miedzianych monet zdawkowych przywrócić na dogodniejszą dla obrotu miarę, nie przekraczając granicy, odpowiadającej tak celowi, jak i innym przytem zachodzącym względom, mają na przyszłość być bite miedziane monety zdawkowe podług tego stosunku wagi, ażeby z jednego cetnara wiedeńskiego produkowano miedziane monety zdawkowe w wartości nominalnej o sto siedemdziesiąt złotych reńskich 40 krajcarów w monecie konwencyjnej.

Wedle tego będzie bity miedziak 3 krajcarowy $3\frac{3}{4}$ kwintle ważący,
2 " $2\frac{2}{4}$ " "
1 " $1\frac{1}{4}$ " "
$\frac{1}{2}$ " $\frac{5}{8}$ " "
$\frac{1}{4}$ " $\frac{5}{16}$ " "

3. Załącza się rysunek nowej miedzianej monety zdawkowej.

4. Miedziaki bite wedle dotychczasowego systemu, zostają tymczasowo jeszcze w obiegu; czas zaś, od którego takowe ściągane będą, osobno będzie obwieszczony.

5. Mój minister finansów, otrzymał polecenie wykonania niniejszego rozporządzenia, a rozpoczęcie wydawania nowej monety, podanem będzie osobnem obwieszczeniem *).

Franciszek Józef m. p.

F. Krauss m. p.

Załączenie do Nru. 171.

---

*) Ob. pod Nrem 192. w rozrządzeniu ministra finansów z dnia 20. Maja 1851.

2. Damit jedoch die Größe und das Gewicht der Kupfer-Scheidemünzen auf ein für den Verkehr bequemeres Maß zurückgeführt werde, ohne die Grenze zu überschreiten, welche dem Zwecke und den übrigen dabei eintretenden Rücksichten entspricht, sind in Zukunft die Kupfer-Scheidemünzen nach einem Gewichts-Verhältniße auszuprägen, nach welchem aus einem Wiener-Zentner Kupfer-Scheidemünzen im Nennwerthe von Einhundert siebenzig Gulden 40 Kreuzer Konvenzions-Münze erzeugt werden.

Hiernach ist ein Stück zu 3 Kreuzer $3\frac{3}{4}$ Quentchen
" " " 2 " $2\frac{2}{4}$ "
" " " 1 " $1\frac{1}{4}$ "
" " " $\frac{1}{2}$ " $\frac{5}{8}$ "
" " " $\frac{1}{4}$ " $\frac{5}{16}$ "
schwer auszuprägen.

3. Eine Abbildung der neuen Kupfer-Scheidemünzen liegt bei.

4. Die nach dem bisherigen Systeme geprägten Kupfermünzen bleiben noch vorläufig im Umlaufe; der Zeitpunkt, von welchem an solche einzuberufen sind, wird besonders kund gemacht werden.

5. Mein Finanzminister ist mit der Vollziehung dieser Anordnung beauftragt, und wird das Beginnen der Hinausgabe der neuen Münze mittelst besonderer Kundmachung *) zur allgemeinen Kenntniß bringen.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

Beilage zu Nro. 171.

*) Siehe dieselbe unter Nr. 192 in dem Erlaße des Finanzministers vom 20. Mai 1851.

172.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 10. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 98. wydana, dnia 30. Kwietnia 1851),

do panów Namiestników Austryi niższej, Austryi wyższej, Solnogrodu, Czech, Morawii, Szląska, Pobrzeża, Karyntyi, Krainy, Tyrolu, Galicyi i Dalmacyi, do komisyi gubernijalnej w Krakowie, i do szefa obwodowego na Bukowinie,

dotyczące taksy egzaminowej, którą pobierać będą publiczni nauczyciele języków żyjących w tych razach, gdy przyzwani zostaną do egzaminów na służby przy poczcie rządowej.

Rozporządzeniem z dnia 27. Grudnia 1840 (dz. pr. p. str. 179. Nr. 15. z roku 1850) ustanowiono taksę egzaminową w kwocie dwóch złt. r. m. k, za każden na publicznym zakładzie naukowym odbyć się mający egzamin z języków żyjących, dotyczącemu nauczycielowi opłacić się mającą.

W porozumieniu więc z Ministeryjum handlu, przemysłu i budowli publicznych, rozporządza się, iż ustanowieni ze rządu nauczyciele języków żyjących, wyż namienioną taksę egzaminową w kwocie dwóch złotych reńskich m. k. także i wtedy otrzymać mają, gdy wedle dotyczącego przepisu z dnia 23. Kwietnia 1850 §. 29. pod d) (dz. pr. p. str. 1017 Nr. 247. z r. 1850), przyzwani będą do egzaminów, odbyć się mających na służby rządowe pocztowe.

Thun m. p.

173.

Rozrządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 10. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 99, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

którem się obwieszcza zmiana c. k. niższo-węgierskiego urzędu najwyższej kamery hrabiowskiej w Szemnicy, na c. k. niższo-węgierską dyrekcyję górnictwa, lasów i dóbr, tudzież rozwiązanie c. k. zarządu kancelaryjnego w Neusohl.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 30. Marca b. r. zatwierdzić najłaskawiej rozwiązanie c. k. zarządu kameralnego w Neusohl, poddanie bezpośrednie c. k. władz górniczych okręgu górniczego Neusohl pod c. k. niższo-węgierski urząd najwyższej kamery hrabiowskiej w Szemnicy, i zmianę tegoż ostatniego urzędu na c. k. niższo-węgierską dyrekcyję górnictwa, lasów i dóbr.

172.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 10. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 98, ausgegeben am 30. April 1851),

an die Herren Statthalter von Nieder-Oesterreich, Ober-Oesterreich, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Küstenland, Kärnthen, Krain, Tirol, Galizien und Dalmazien, an die Gubernial-Kommission in Krakau und den Kreischef in der Bukowina,

in Betreff der Prüfungstaxe, welche die öffentlichen Lehrer lebender Sprachen in jenen Fällen zu erhalten haben, wo sie zu den Prüfungen für den Staatspostdienst beigezogen werden.

Durch die Verordnung vom 27. December 1849 (Reichsgesetzblatt, Seite 179, Nr. 15, vom Jahre 1850) ist die Prüfungstaxe, welche für jede an einer öffentlichen Lehranstalt stattfindende Prüfung aus lebenden Sprachen dem betreffenden Sprachlehrer zu erfolgen ist, auf zwei Gulden festgesetzt worden.

Es wird nunmehr im Einverständniße mit dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten bestimmt, daß die vom Staate bestellten Lehrer lebender Sprachen die oben erwähnte Prüfungstaxe von zwei Gulden K. M. auch in jenen Fällen zu erhalten haben, wo sie nach der dießfälligen Vorschrift vom 23. April 1850, §. 29, Punkt d (Reichsgesetzblatt, Seite 1017, Nr. 247, vom Jahre 1850) zu den Prüfungen für den Staatspostdienst beigezogen werden.

Thun m. p.

173.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 10. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 99, ausgegeben am 30. April 1851),

womit die Umstaltung des k. k. nieder-ungarischen Oberstkammergrafen-Amtes zu Schemnitz in eine k. k. nieder-ungarische Berg-, Forst- und Güter-Direktion, und die Auflösung der Neusohler k. k. Kammer-Verwaltung bekannt gemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. März l. J. die Auflösung der k. k. Kammerverwaltung zu Neusohl, die unmittelbare Unterordnung der k. k. Montanbehörden des Neusohler Bergbezirkes unter das k. k. nieder-ungarische Oberstkammergrafen-Amt zu Schemnitz, und die Aenderung des Namens der Letzteren in den einer k. k. nieder-ungarischen Berg-, Forst- und Güter-Direkzion Allergnädigst zu genehmigen geruht.

W skutek tego dotychczasowa kasa kameralno-górnicza w Neusohl otrzyma co do gałęzi zarządu swych przyszłych czynności tytuł c. k. kasy faktoryjnej i leśnej, a c. k. urząd sędzi dworskiego, i urząd dostarczania narzędzi górniczych otrzyma tytuł c. k. faktoryi górniczej, i do tejże ostatniej należy podawać wszelkie zapytania i zamówienia produktów górniczych, które dotąd do kameralnego zarządu podawane bywały.

Niniejsze rozporządzenia obowiązywać będą od 1. Maja 1851.

Thinnfeld m. p.

174.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 14. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 100, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

mocą którego znosi się ciążenie na spadkobiercach po wojskowych za nieuiszczone taksy charakteru i karencyi.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. Kwiatnia 1851 raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najłaskawiej rozporządzić, iż począwszy od tej chwili, ustać ma dotychczasowe postępowanie, według którego ciążyć miały na spadkobiercach po zmarłych wojskowych nie uiszczone, lub też jeszcze niezupełnie spłacone taksy charakteru i karencyi, aż do zupełnego ich wypłacenia.

Csorich m. p.

175.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 18. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI, nr. 101, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

dotyczące dodatku dla ochotnika, któremu dla stosunków prywatnych dozwala się dymisyi drogą koncertacyi, lub na własne jego upraszanie, przed upływem służbowego jego zobowiązania.

Nie wolno, i nigdy żadnych trudności nie będzie się robić dymisyi ludzi, przyjętych do instytutu ochotników, choćby zobowiązanie ośmioletniej ich służby jeszcze nie upłynęło, jeżeli wykazaną zostanie niezbędność ich w domu, przez dotyczące władze drogą koncertacyi.

Ponieważ jednak dożywotnie pobieranie dodatku dla ochotników, co już samo przez się rozumieć się powinno, tym tylko ludziom przyznano, którzy przyjęty swój obowiązek w stanie ochotników albo zupełnie spełnili, albo w tem przeszkodzeni zostali przez prawnie uznane real-inwalidostwo, wynika ztąd, iż

Demzufolge erhält auch die bisherige k. k. Neusohler Berg-Kameral-Kasse in Berücksichtigung der verwaltenden Zweige ihrer künftigen Geschäftsführung den Titel einer k. k. Faktorie- und Forst-Kasse, und das Neusohler k. k. Hofrichter- und Zeugschaffer-Amt den Titel einer k. k. Bergwesens-Faktorie, an welche Letztere alle Anfragen und Bestellungen des Bergwerks-Produkten-Verschleißes, welche bisher an die Kammerverwaltung geleitet wurden, zu richten seyn werden.

Diese Verfügungen treten am 1. Mai l. J. in Wirksamkeit.

Thinnfeld m. p.

174.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 14. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXI. Stück Nro. 100, ausgegeben am 30. April 1851),

Aufhebung der Haftung der Erben von Militärs für unberichtigte Charakter- und Karenz-Taxbeträge.

Seine Majestät der Kaiser haben mit allerhöchster Entschließung vom 8. April 1851 Allergnädigst anzubefehlen geruht, daß es von der bisherigen Gepflogenheit, wornach die Erben verstorbener Militärs für unberichtigt gebliebene oder noch nicht vollständig abgezahlte Taxbeträge von Charakters- und Karenz-Taxen bis zur gänzlichen Deckung derselben zu haften hatten, von nun an, abzukommen habe.

Csorich m. p.

175.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 18. April 1851,

(im Reichsgesetzblatte XXXI. Stück Nr. 101, ausgegeben am 30. April 1851),

in Betreff der Zulage eines Freiwilligen, welchem wegen Privatverhältnissen die Entlassung im Konzertazionswege oder auf eigenes Ansuchen vor Ablauf seiner Dienstverpflichtung bewilliget wird.

Die Entlassung der in das Institut der Freiwilligen aufgenommenen Leute vor Ablauf ihrer achtjährigen Dienstverpflichtung darf zwar und wird niemals wegen dieses Umstandes beanständet werden, wenn die Unentbehrlichkeit derselben bei Hause durch die betreffenden Behörden im Konzertationswege dargethan wird.

Nachdem aber der lebenslängliche Genuß der Freiwilligen-Zulage selbstverständlich nur jenen Leuten zugedacht ist, die ihre als Freiwillige übernommene Dienstverpflichtung ganz erfüllen, oder aber an deren Erfüllung durch gesetzlich anerkannte Realinvalidität gehindert werden; so folgt von selbst, daß ein Freiwilliger, dem die Ent-

ochotnik, któremu dymisyja przed upływem kapitulacyi będzie dozwolona dla stosunków prywatnych, nie ma już prawa do pobierania dożywotniego dodatku, zagwarantowanego mu przy jego reangażowaniu, lecz że ten dodatek z tym dniem na zawsze już ustaje, na którym wystąpił ze stanu swego korpusu wojska. Z tą chwilą ustaje oraz przystojące ochotnikom prawo rozrządzenia w ostatniej woli co do kwoty 30 złt. r. m. k.

Co do powszechnej podaje się wiadomości i obwieszczenia w armii.

Csorich m. p.

176.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII, nr. 105, wydana dnia 10. Maja 851),

mocą którego uregulowane zostają w skutek najwyższego postanowienia z dnia 8. Kwietnia 1851 należytości od latarń morskich (farów) w portach austryjackich.

Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość raczył postanowieniem najwyższem z dnia 8. Kwietnia r. b., na wniosek Rady Ministrów, zezwolić na zmianę dotychczasowych należytości, płaconych od latarń morskich (farów), o którą deputacyja giełdowa w Tryjeście upraszała, w ten sposób, iż każdy okręt, wszedłszy do portu tryjestyńskiego, opłacać winien przy odjeździe należytość od każdej z istniejących obecnie 5 latarń morskich w Tryjeście, Salvore, Porer, Lagosta i Punte-Bianche, wzdłuż których w równoległym kierunku prowadzi droga do portu, według istniejących obecnie 3 stopni, t. j. jeżeli okręt zawiera w sobie 16—50 beczek po $\frac{1}{3}$ kr., przy objętości 50—100 beczek po $\frac{2}{3}$ kr., a nad 100 beczek po 1-m kr. od każdej beczki.

Prawo deputacyi giełdowej do pobierania tych należytości Najjaśniejszy Pan uczynił zawisłem od tego warunku, iż deputacyja zajmie się niezwłocznie wystawieniem potrzebnych jeszcze latarń morskich, w miarę ich ważności dla żeglugi, i że własność zbudowanych latarń morskich państwu pozostanie.

Zarazem raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość zezwolić w zasadzie na zaprowadzenie podobnych należytości od latarń morskich na przyszłość we wszystkich innych portach nadbrzeża austryjackiego, wykonanie zaś tego zawiesić tymczasem do chwili stosownej.

Bruck m. p.

lassung vor Ablauf der Kapitulazion wegen Privatverhältnissen bewilliget wird, auf den lebenslänglichen Genuß der ihm bei seiner Reengagirung zugesicherten Zulage keinen Anspruch hat, sondern daß diese Zulage mit dem Tage und für immer eingestellt werden muß, mit welchem er aus dem Stande seines Truppenkörpers gebracht wird. In diesem Augenblicke erlischt auch das den Freiwilligen zustehende Recht zur letztwilligen Verfügung über einen Betrag von 30 fl. K. M.

Welches hiemit zur allgemeinen Wissenschaft und Kundmachung bei den Truppen bekannt gemacht wird.

Csorich m. p.

176.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nro. 105, ausgegeben am 10. Mai 1851),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 8. April 1851 die Leuchtthurmgebühren in den österreichischen Häfen geregelt werden.

Seine Majestät haben mit allerhöchster Entschließung vom 8. April über Antrag des Ministerrathes die von der Börsedeputazion in Triest gebethene Abänderung der bisherigen Leuchtthurmgebühren in der Art Allergnädigst zu bewilligen geruht, daß jedes im Hafen von Triest angekommene Schiff bei seiner Abfahrt die Leuchtthurmgebühr für jeden der jetzt bestehenden fünf Leuchtthürme zu Triest, Salvore, Porer, Lagosta und Punte-Bianche, an welchen es der Weg in paralleler Richtung nach jenem Hafen vorüberführt, nach den bisher bestehenden 3 Abstuffungen, nämlich: wenn dasselbe 16—50 Tonnen hält, mit $^1/_3$ kr., bei einer Tragbarkeit über 50—100 Tonnen mit $^2/_3$ kr., und im Falle es über 100 Tonnen besitzt, mit Einem Kreuzer pr. Tonne zu entrichten hat.

An das Recht zur Einhebung dieser Gebühren von Seite der Börsedeputazion wurde Allerhöchsten Orts die Bedingung geknüpft, daß die Börsedeputazion sich unverzüglich mit der allmähligen Herstellung der noch erforderlichen Leuchtthürme, und zwar je nach dem Grade ihrer Wichtigkeit für die Schiffahrt zu befassen habe, und daß dem Staate das Eigenthum der erbauten Leuchtthürme gewahrt werde.

Zugleich haben Seine Majestät die künftige Einführung dergleichen Leuchtthurmgebühren auch in den übrigen Häfen der österreichischen Küstengebiethe im Grundsatze zu genehmigen, die Ausführung dieser Maßregel aber vor der Hand den geeigneten Zeitpunkten vorzubehalten geruht.

Bruck m. p.

177.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 20. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI, nr. 102, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

którem się postanawia, iż personale instytutu wojskowo-jeograficznego, w rzeczach duchownych jurysdykcyi cywilnego duchowieństwa podlega.

W skutek wniesionego zapytania stanowi się, odnośnie do okólnego reskryptu z dnia 5. Października 1808 *) W. 164, i z dnia 26. Kwietnia 1822 N. 1153 **) i służyć ma za prawidło, iż personale przy instytucie wojskowo-jeograficznym ustanowione, wyjąwszy osoby z czynnego stanu wojskowego, tamże przydzielone, w sprawach duchownych *ad militiam stabilem* należy, a przetoż więc jurysdykcyi cywilnego duchowieństwa podpada.

Csorich m. p.

178.

Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 20. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 104, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

mocą którego rozporządza się, iż §. 19. prowizorycznego regulaminu adwokackiego, dotyczący postanowienia, czy przysłuża stronie prawo ubóstwa, i oraz przydania bezpłatnego zastępcy, rozciągać się ma także i na sądy wojskowe.

Przepisem §. 19. prowizorycznego regulaminu austryjackiego z dnia 16. Sierpnia 1849 (dzien. pr. p. Nr. 364) jest ustanowionem, iż rozstrzygnienie co do tego, czy stronie prawo ubóstwa przysłuża, także i na przyszłość sądowi pozostaje, wszelakoż osoba zastępcy bezpłatnego, ustanowić się mającego, oznaczoną będzie przez stanowczy wydział izby adwokackiej. Co się tycze upraszania adwokata o uwolnienie od bezpłatnego zastąpienia, sąd rozstrzyga, a to, jeżeli uzna, że nie może bezpośrednio na prośbę zezwolić, po wysłuchaniu opinii wydziału izby adwokatów.

Wedle tegoż to właśnie przepisu, równie postępować mają także i sądy wojskowe w przypadkach podobnych.

Csorich m. p.

---

*) Obacz Hüblera system ekonomii wojskowej austryjackiej tom 9. §§. 9814-9816.

**) W Zbiorze ustaw i rozporządzeń normalnych dla administracyi wojskowej, z roku 1822 stronica 78. Nro. 64.

177.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 20. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 102, ausgegeben am 30. April 1851),

wodurch bestimmt wird, daß das Personale des militärisch-geographischen Institutes in geistlichen Angelegenheiten der Jurisdikzion der Zivil-Geistlichkeit unterstehe.

Ueber eine vorgekommene Anfrage wird mit Hinblick auf die Zirkular-Reskripte vom 5. Oktober 1808*) W. 164, und vom 26. April 1822**) Nr. 1153, als Norm für die Zukunft festgesetzt, daß das im militärisch-geographischen Institute angestellte Personale, mit Ausnahme der daselbst zugetheilten dem aktiven Militärstande angehörigen Personen, in geistlichen Angelegenheiten ad militiam stabilem gehört, somit der Jurisdikzion der Zivil-Geistlichkeit untersteht.

Csorich m. p.

178.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 20. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXI. Stück, Nro. 104, ausgegeben am 30. April 1851),

wodurch bestimmt wird, daß der §. 19. der provisorischen Advokaten-Ordnung über die Bestimmung, ob einer Partei das Armenrecht zustehe, und über die Zuweisung eines unentgeltlichen Vertreters, auch auf die Militärgerichte ausgedehnt wird.

Der §. 19. der provisorischen Advokaten-Ordnung vom 16. August 1849 (Reichsgesetzblatt, Nr. 364) bestimmt, daß die Entscheidung, ob einer Partei das Armenrecht zustehe, auch fernerhin dem Gerichte vorbehalten bleibe, dagegen sei die Person des aufzustellenden unentgeltlichen Vertreters von dem ständigen Ausschuße der Advokatenkammer zu bestimmen. Ueber das Ansuchen eines Advokaten um Enthebung von einer unentgeltlichen Vertretung entscheide das Gericht, und zwar, falls es dem Ansuchen nicht unmittelbar Statt geben zu können erachtet, nach Anhörung des Gutachtens des Ausschußes der Advokatenkammer.

Nach dieser Vorschrift haben sich in analogen Fällen auch die Militärgerichte zu benehmen.

Csorich m. p.

---

*) In Hüblers Militär-Oekonomie-System der k. k. österreichischen Armee 9. Band, §§. 9814—9816.

**) In der Sammlung der Gesetze und Normal-Verordnungen für die Militär-Verwaltung, Jahrgang 1822, Seite 78, Nr. 64.

179.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 24. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 110, wydana dnia 14. Maja 1851),

względem wolnego od cła postępowania z towarami tranzytowemi, przez granicę Tyrolu i Forarlbergu wchodzącemi, a przez illiryjskie lub weneckie nadbrzeża występującemi, i oraz w następności celem jego wykonania,

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 7. Maja 1851.

Ze względu na właściwe w Tyrolu i Forarlbergu zachodzące stosunki obrotowe zezwalam, na wniosek Mej Rady ministrów, na tak długo, dopóki w tych stosunkach żadna nie zajdzie zmiana, ażeby przewóz towarów przez granicę Tyrolu i Forarlberga wprowadzonych, a przez illiryjskie, lub weneckie nadbrzeża wstępujących, od cła wolny był. Mój minister finansów otrzymał polecenie wykonania niniejszego rozporządzenia.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

Powyższe cesarskie rozporządzenie podaje się z tym dodatkiem do wiadomości, iż takowe z dniem 1. Czerwca tego roku, a to w ten sposób w życie wejść ma, iż wolne będą od cła owe przesełki tranzytowe, których wystąpienie w kierunku wspomnionym dopiero po ostatnim Maja t. r. następuje.

Krauss m. p.

180.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 24. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 126, wydana dnia 24. Maja 1851),

którem się korpus wojskowy straży policyjnej poddaje pod wojskowe starownictwo dusz, a względnie pod jurysdykcyję superyjoratów polowych.

Dla utrzymania zasady wojskowej także i w korpusie c. k. wojskowej straży policyjnej, tudzież w interesie tak potrzebnego ścisłego obowiązków pełnienia ze strony tego korpusu, uznano, w porozumieniu Ministerstwa spraw wewnętrznych, za stosowne poddać go we wszystkich c. k. krajach koronnych, podobnie jak żandarmeryję, wojskowo-duchownemu starownictwu, a względnie ju-

179.

Kaiserliche Verordnung vom 24. April 1851,

(im Reichsgesetzblatte XXXIII. Stück, Nro. 110, ausgegeben am 14. Mai 1851),

wegen zollfreier Behandlung der über die Gränze von Tirol und Vorarlberg eingehenden, und über die illirische oder venezianische Seeküste austretenden Durchfuhrwaaren, und

Erlaß des Finanzministers vom 7. Mai 1851,

zur Vollziehung derselben.

Mit Rücksicht auf die besonderen in Tirol und Vorarlberg obwaltenden Verkehrs-Verhältnisse gestatte Ich über Antrag Meines Ministerrathes, für solange, als in diesen Verhältnissen keine wesentliche Veränderung eintritt, daß die Durchfuhr der Waaren, welche über die Grenzen Tirols und Vorarlbergs eingebracht werden, und über die illirische oder venezianische Seeküste austreten, zollfrei behandelt werden. Mit dem Vollzuge dieser Anordnung ist Mein Minister der Finanzen beauftragt.

Wien am 24. April 1851.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

Vorstehende kaiserliche Verordnung wird mit dem Beisatze kund gemacht, daß dieselbe mit ersten Juni dieses Jahres, und zwar dergestalt in Wirksamkeit zu treten hat, daß jene Durchfuhrsendungen, deren Austritt in der bezeichneten Richtung erst nach dem letzten Mai dieses Jahres erfolgt, zollfrei zu behandeln sind.

Krauß m. p.

180.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 24. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIX. Stück, Nro. 126, ausgegeben am 24 Mai 1851),

womit das Militär-Pozilei-Wach-Korps unter die Militär-Seelsorge und respektive unter die Jurisdikzion der Feld-Superiorate gestellt wird.

Zur Aufrechthaltung des militärischen Principes auch im k. k. Militär-Polizei-Wach-Korps und im Interesse der so nothwendigen strengen Pflichterfüllung von Seite dieses Korps ist es im Einvernehmen mit dem Ministerium des Inneren angemessen befunden worden, daß selbe in allen k. k. Kronländern gleich der Gensd'armerie der militärgeistlichen Seelsorge, und rücksichtlich der Jurisdikzion der Feld-Superiorate

rysdykcyi superyjoratów polowych. Co do ścisłego w tej mierze zachowania się, niniejszem powszechnie obwieszcza się.

Csorich m. p.

181.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 25. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII. nr. 106, wydana dnia 10. Maja 1851),

obowiązujące w krajach koronnych Austryi poniżej i powyżej Ensy, Solnogrodu, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tryjestu, Pobrzeża, Dalmacyi, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, wraz z okręgiem Krakowskim i na Bukowinie,

dotyczące kwestyi co do tego, jak się postępować winno z fundacyjami i stypendyjami, dla dawniejszych studyjów filozoficznych przeznaczonemi.

Wzniecono tę wątpliwość, czy pobieranie z fundacyi i stypendyjów, wedle dawniej istniejącego urządzenia naukowego, nadanych na czas trwania studyjów filozoficznych, i obecnie trwać może także podczas studyjów uniwersyteckich.

Przy rozwiązaniu tego pytania trzymać się należy w ogólności tej zasady, iż na miejsce dawniejszych filozoficznych kursów rocznych, które po austryjackich istniały liceach i wszechnicach, obecnie wstąpiły klasy VII. i VIII. gimnazyjum, i że tedy pobieranie stypendyjów, które przedtem tylko na ciąg owych filozoficznych kursów rocznych mogły być udzielane, także i obecnie nad przeciąg studyjów gimnazyjalnych nie może być dozwolone.

Przeciwnie zaś, gdy pobieranie stypendyjum nie dla osobnego jakiego postanowienia, w tej mierze we fundacyi zawartego, lecz li tylko dla tego na ciąg dawniejszych filozoficznych kursów rocznych ograniczonem zostało, ponieważ urządzenie austryjackich zakładów naukowych niemożliwem czyniło dalsze uczęszczanie na studyja wydziału filozoficznego, nie wyłącza się dłuższego używania stypendyjum takowego.

Stosownie ku temu rozstrzygać się przeto będzie każdy poszczególny przypadek ze względem na specyjalne postanowienia lub wyraźnie wyrzeczone cele fundacyj poszczególnych.

Thun m. p.

allenthalben zuzuweisen; was zur genauen Darnachachtung hiermit allgemein verlautbart wird.

Csorich m. p.

181.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 25. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nr. 106, ausgegeben am 10. Mai 1851),

giltig für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, mit dem Krakauer Gebiethe, und die Bukowina,

betreffend die Frage, wie Stiftungen und Stipendien zu behandeln sind, welche für die früheren philosophischen Studien bestimmt waren.

Es ist der Zweifel angeregt worden, ob der Genuß von Stiftungen und Stipendien, welche nach der vorbestandenen Einrichtung der Studien, für die Dauer der philosophischen Studien verliehen wurden, nunmehr auch während der Universitätsstudien genossen werden können.

Bei Entscheidung dieser Frage ist im Allgemeinen an der Regel festzuhalten, daß an die Stelle der früheren philosophischen Jahrgänge, wie sie an österreichischen Lyceen und Universitäten bestanden, jetzt die VII. und VIII. Klasse des Gymnasiums getreten sind, und daß daher der Genuß von Stipendien, welche früher nur auf die Dauer jener philosophischen Jahrgänge verliehen werden konnten, auch jetzt nicht über die Dauer der Gymnasialstudien hinaus gestattet werden kann.

Wenn hingegen der Genuß eines Stipendiums nicht wegen einer in der Stiftung hierüber enthaltenen Bestimmung, sondern nur deßhalb auf die Dauer der früheren philosophischen Jahrgänge beschränkt war, weil die Einrichtung der österreichischen Studienanstalten ein längeres Verweilen bei den philosophischen Fakultätsstudien nicht möglich machte, so ist jetzt ein längerer Genuß eines solchen Stipendiums nicht ausgeschlossen.

Demgemäß wird von Fall zu Fall mit Berücksichtigung der speziellen Bestimmungen oder der ausgesprochenen Zwecke der einzelnen Stiftungen zu entscheiden seyn.

Thun m. p.

182.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 30. Kwietnia 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 111, wydana dnia 14. Maja 1851),

wydane do namiestników w Czechach, Morawii, Szląsku, niższej i wyższej Austryi. Styryi, Tyrolu, Karyntyi, Krainy, Solnogrodu, Tryjestu, Dalmacyi i Galicyi,

w przedmiocie praktycznego wykształcenia kandydatów do stanu nauczycielskiego w umiejętnościach przyrodzonych.

Widoczną jest potrzebą, ażeby ludzie młodzi, poświęcający się zawodowi nauczycielskiemu, w przedmiotach fizyki i historyi naturalnej, nabyli wyższego praktycznego wykształcenia w rozmaitych gałęziach nauk przyrodzonych, i tym sposobem byli w stanie odpowiedzieć wymaganiom wskazanym w punktach 3. aż do 6. §fu 7. ustawy prowizorycznej z dnia 30. Sierpnia 1849, tom uzupeł. dz. pr. pań. N. 380, dotyczącej egzaminu kandydatów do zawodu gimnazyjalnego.

Co do wykształcenia w chemii praktycznej, stało się zadosyć tej potrzebie przez zaprowadzenie wykładów ordynaryjnych; co do fizyki powszechnej, w Wiedniu przez instytut fizykalny, po innych zaś uniwersytetach przez regularne praktyczne ćwiczenia. Równie też nakazanem zostało, ażeby profesorowie na uniwersytetach otworzyli dla kandydatów nauczycielskich regularne praktyczne wykłady innych specyjalnych gałęzi nauk przyrodzonych, jakoto: zoologii, botaniki i mineralogii, przezco kandydaci nabyć mogą gruntownych i obszernych wiadomości, potrzebnych w zawodzie swoim, mianowicie zaś zręczności praktycznej w czynieniu doświadczeń, i prowadzeniu dowodów, a zarazem wskazaną będą mieli drogę do dalszych samodzielnych badań. Właściwi profesorowie odebrali przytem polecenie, aby obszerność tych wykładów zastosowali do istoty specyjalnej gałęzi nauk, a nadewszystko, aby mieli na oku potrzebę przyszłych nauczycieli gimnazyjalnych, i miarę czynności, jakiej wymagać można po kandydatach ze względu na inne przedmioty kształcenia.

Wzywa się zatem kandydatów nauczycielskich, poświęcających się naukom przyrodzonym, ażeby uczęszczali na rzeczone ćwiczenia praktyczne, w których znajdą pomocną sposobność przygotowania się do przyszłego zawodu swego. Mianowicie kandydaci, którzy obrali fizykę za przedmiot główny, winni w czasie przygotowania uczęszczać na wykład chemii praktycznej. Rozporządza się

*) Rozporządzeniem Przezydyjum krajowego z dnia 14. Maja 1851 do l. 982 S., udzielono w kopii tego rozporządzenia ministeryjalnego wszystkim Dyrekcyjom gimnazyjalnym dla wiadomości, oświecenia kandydatów do stanu nauczycielskiego, i zastosowania się do niego przy podawaniu projektów obsadzenia posad.

182.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 30. April 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 111, ausgegeben am 14. Mai 1851),

an die Statthalter in Böhmen, Mähren, Schlesien, Niederösterreich, Oberösterreich, Steiermark, Tirol, Kärnthen, Krain, Salzburg, Triest, Dalmazien und Galizien,

betreffend die praktische Ausbildung der Lehramts-Kandidaten in den Naturwissenschaften.

Es ist nothwendig, daß diejenigen jungen Männer, welche sich dem Lehramte der Physik und Naturgeschichte widmen, in den verschiedenen naturwissenschaftlichen Zweigen sich eine höhere praktische Ausbildung erwerben, und so in den Stand setzen, den Anforderungen des §. 7, Punkt 3 bis 6 des provisorischen Gesetzes über die Prüfung der Kandidaten des Gymnasial-Lehramtes vom 30. August 1849, Ergänzungsband des Reichsgesetzblattes, Nr. 380, entsprechen zu können.

Für die Ausbildung in der praktischen Chemie ist bereits durch ordentliche Vorträge, in Bezug auf die allgemeine Physik aber in Wien insbesondere durch das physikalische Institut und an anderen Universitäten durch regelmäßige praktische Uebungen gesorgt. Deßgleichen ist nunmehr die Einleitung getroffen, daß auch aus den anderen speziellen naturwissenschaftlichen Fächern, als: Zoologie, Botanik und Mineralogie, von den betreffenden Universitäts-Professoren eigene regelmäßige praktische Lehrkurse für Lehramts-Kandidaten eröffnet werden, worin diesen die zu einem erfolgreichen Lehrer nöthigen gründlicheren und umfassenderen Kenntnisse, namentlich auch die praktische Gewandheit im Experimentiren und Demonstriren verschafft, und die Anleitung zu weiteren selbstständigen Forschungen gegeben wird. Die betreffenden Professoren wurden hierbei angewiesen, den fraglichen Lehrkursen die der Beschaffenheit des speziellen Faches entsprechende Ausdehnung zu geben, und hauptsächlich auch das Bedürfniß künftiger Gymnasiallehrer und das Maß der Thätigkeit, welches von den Kandidaten, mit Rücksicht auf die sonstigen Bildungszwecke in Anspruch genommen werden kann, in's Auge zu fassen.

Es ergeht demnach an diejenigen Lehramts-Kandidaten, welche sich den naturwissenschaftlichen Fächern widmen, die Aufforderung, an diesen praktischen Uebungen, in welchen ein wesentliches Förderungsmittel der Ausbildung für ihren künftigen Beruf gegeben ist, während ihrer Vorbereitungsjahre sich zu betheiligen. Namentlich sollen diejenigen Lehramts-Kandidaten, welche die Naturlehre als Hauptfach gewählt haben,

*) Mit dem Landes-Präsidial-Erlaße vom 14. Mai 1851 Z. 982 S. ist diese Ministerial-Verordnung in Abschrift sämmtlichen Gymnasial-Direkzionen zur Wissenschaft, Belehrung der Lehramts-Kandidaten und Darnachachtung bei Erstattung der Besetzungsvorschläge mitgetheilt worden.

dalej, iż kandydaci, którzy uczęszczali ze skutkiem na wspomnione wykłady, przeznaczone dla specyjalnych przedmiotów, których nauczać pragną, przy mianowaniach na posady, w przysłości szczególnych doznawać będą względów.

W tym celu wydanem będzie kandydatom, po ukończeniu każdego takiego wykładu praktycznego, świadectwo co do tego, jak długo, w jaki sposób i z jakim skutkiem wykładów słuchał. Takowe świadectwo winni są okazać komisyi egzaminacyjnej, ta zaś zamieści treść jego w świadectwie, które ma wystawić kandydatowi o skutku, z jakim zdał egzamin nauczycielski.

Thun m. p.

183.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Maja 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 112, wydana dnia 14. Maja 1851),

którem się ustanawia cło wchodowe od soli dygestującej na 5 krajcarów od cetnara.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu, uchwaliło c. k. Ministeryjum finansów ustanowić cło wchodowe od soli dygestującej (solan potażu), w taryfie celnej osobno niewymienionej, we wszystkich spólnym celnym związkiem objętych krajach koronnych, na pięć krajcarów od wiedeńskiego cetnara, lub na czterdzieści pięć centezymów od metrycznego cetnara sporco.

To ustanowienie celne wejść ma w życie z dniem 1. Czerwca 1851.

Krauss m. p.

184.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 2. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXVII. nr. 121, wydana dnia 21. Maja 1851)

którem się powszechnie obwieszczają zgodnie z innemi Ministeryjami ustanowione postanowienia względem podawania i sposobu przesełania telegraficznych depesz rządowych.

Art. 1. Do podawania depesz rządowych, są upoważnieni: szefowie najwyższych urzędów nadwornych, przełożeni ministeryjów, władz i urzędów;

*) To rozporządzenie ministeryjalne ogłoszono rozporządzeniem krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 17. Maja 1851, do l. 22837 wszystkim kameralnym administracyjom powiatowym i wykonywającym urzędom dochodowym.

während der Vorbereitungszeit an einem Kurse der Vorträge über praktische Chemie Theil nehmen.

Es wird ferner angeordnet, daß diejenigen der betreffenden Kandidaten, welche die erwähnten, für das spezielle Fach, worin sie Unterricht ertheilen wollen, bestimmten praktischen Lehrkurse mit Erfolg frequentiren, bei künftigen Anstellungen vorzugsweisen Anspruch auf Berücksichtigung haben sollen. Zu diesem Behufe wird den Kandidaten nach Vollendung eines jeden solchen praktischen Lehrkurses ein Zeugniß über die Dauer und Art, so wie über den Erfolg ihrer Verwendung ausgefertigt; dieses Zeugniß haben sie der Prüfungs-Commission vorzuweisen, welche den Inhalt desselben in das von ihr auszustellende Zeugniß über die bestandene Lehramts-Kandidaten-Prüfung aufzunehmen haben wird.

Thun m. p.

183.

Verordnung des Finanzministeriums vom 2. Mai 1851*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 112, ausgegeben am 14. Mai 1851),

womit der Eingangszoll für Digestiv-Salz mit 5 Kreuzern vom Zentner festgesetzt wird.

Im Einverständniße mit dem Handelsministerium hat das Finanzministerium beschlossen, den Eingangszoll für das im Zolltarife nicht besonders benannte Digestiv-Salz (salzsaures Kali) für sämmtliche im gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Länder auf fünf Kreuzer vom Wiener Zentner, oder fünf und vierzig Centesimi vom metrischen Zentner Sporko festzusetzen.

Diese Zollbestimmung hat mit dem ersten Juni 1851 in Wirksamkeit zu treten.

Krauß m. p.

184.

Erlaß des Handelsministeriums vom 2. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVII. Stück, Nro. 121, ausgegeben am 21. Mai 1851),

womit die im Einverständniße mit den übrigen Ministerien festgesetzten Bestimmungen bezüglich der Abgabe und Beförderungsweise telegraphischer Staatsdepeschen allgemein kund gemacht werden.

Art. 1. Zur Abgabe der Staatsdepeschen sind ermächtiget: die Chefs der obersten Hofämter, die Vorstände der Ministerien, der Behörden und Aemter; alle in selbst-

---

*) Diese Ministerial-Verordnung wurde mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direktion vom 17. Mai 1851 Zahl 22837 sämmtlichen Cameral-Bezirks-Verwaltungen und aushebenden Gefällsämtern bekannt gemacht.

wszystkie w samodzielnej funkcyi służbowej zostające organa tychże; prokuratorowie jeneralni, prokuratorowie sądowi, prezydenci rządowi i obwodowi, naczelnicy dystryktowi, nakoniec komendy stacyj wojskowych i transportów, na marszu znajdujących się.

Art. 2. Przy każdej depeszy rządowej musi się wykazać dać, że poparcie publicznego interesu, nagłość przedmiotu i konieczność wymaga do osiągnienia celu, użycia tego środka komunikacyjnego.

Art. 3. Podawca depesz rządowych ma na sobie odpowiedzialność za treść i urzędowy charakter udzielenia.

Art. 4. Wszystkie depesze rządowe jak najkróciej, i jak najzwięzlej muszą być ułożone, i ani jednego słowa nie mają zawierać, któreby nie było koniecznie potrzebnem do zupełnego zrozumienia.

Tegoż samego przestrzegać należy, układając adresę. Tytulatury nie mają miejsca.

Art. 5. Depesze rządowe, obejmujące więcej nad sto słów, mają przez kresy w tekscie tak być podzielone, iżby żadna część nie obejmowała więcej nad słów 100.

W razie kolizyi w przesłaniu takowych depesz z innemi depeszami rządowemi, telegrafowanie przerwanem zostanie, a dalszy ciąg lub koniec nastąpi dopiero po oddaniu depeszy kolidującej, lub odpowiedniej części jej. W takich razach winien podawca dla porozumienia się z stacyją odbiorczą uwagę uczynić, czy i jakim sposobem pierwsza część depeszy sama przez się natychmiast ma być wyekspedyjowaną i przesłaną, lub czy to się dzieje dopiero z całą depeszą.

Art. 6. Nadzwyczajnie wielka nagłość depeszy rządowej będzie na niej samej wskazaną wyrazami „nader naglące" dla zwrócenia uwagi urzędu telegrafowego.

Tego rodzaju depesza rządowa, do której z resztą dołożyć się winno podpis podawcy, przerywa każdą inną depeszę.

Art. 7. Tylko w nader nagłych przypadkach, używa się telegrafów na stacyjach trybowych. W razie, że depesza nie miałaby na sobie charakteru, w §. 2. oznaczonego, ciąży na podawcy, oprócz dotyczącej odpowiedzialności specyjalnej, także jeszcze wynagrodzenie należytości, taryfą oznaczonych.

Art. 8. Jeżeli podczas przetelegrafowania depeszy przerwa zachodzi, tedy stacyja, która dalej depeszy telegrafować nie może, o tem podawcę depeszy telegraficznie zawiadomić, zresztą zaś wedle postanowień niemiecko-austryjackiego związku telegrafowego postąpić winna. Jeżeliby dalsze przesłanie za pomocą sztafety zarządzonem być miało, należy to podawcy udzielić od tej stacyi, od której dalsze przesłanie uskutecznionem być nie może.

ständiger Dienstesfunkzion begriffenen Organe dieser Stellen, Generalprokuratoren, Staatsanwälte, Regierungs- und Kreispräsidenten, Distrikts-Obergespäne, endlich Militär-Stazions-Kommanden und Kommandanten der auf dem Marsche befindlichen Truppenkörper und Transporte.

Art. 2. Bei jeder Staatsdepesche muß die Förderung des öffentlichen Interesses, die Dringlichkeit des Gegenstandes, und die Nothwendigkeit der Benützung dieses Kommunikazionsmittels zur Erreichung des Zweckes nachweisbar seyn.

Art. 3. Es haftet der Aufgeber von Staatsdepeschen für den Inhalt und den ämtlichen Charakter der Mittheilung.

Art. 4. Alle Staatsdepeschen sollen möglichst kurz und bündig abgefaßt seyn, und kein Wort enthalten, das nicht zum völligen Verständnisse nothwendig ist.

Dieselbe Rücksicht findet bei Abfassung der Adresse Statt. Titulaturen sollen hinweg bleiben.

Art. 5. Staatsdepeschen, welche mehr als 100 Worte enthalten, sind durch Striche im Texte so abzutheilen, daß kein Theil mehr als 100 Worte enthält.

Im Falle die Beförderung solcher Depeschen mit der anderer Staatsdepeschen kollidirt, wird die Abtellegraphirung unterbrochen, und es folgt die Fortsetzung oder der Schluß erst nach Abgabe der kollidirenden Depesche oder ihres entsprechenden Theiles. Für solche Fälle ist zur Verständigung der Empfangsstazion vom Aufgeber die Bemerkung beizufügen, ob und wie der erste Theil der Depesche für sich sogleich expedirt und befördert werden soll, oder erst die vollständige Depesche.

Art. 6. Ungewöhnliche höchste Dringlichkeit einer Staatsdepesche ist auf diese selbst zur Darnachachtung des Telegraphenamtes mit „höchst dringend" zu bezeichnen.

Eine Staatsdepesche mit dieser Bezeichnung, welcher übrigens die Unterschrift des Aufgebers beigesetzt seyn muß, unterbricht jede andere Depesche.

Art. 7. Nur in Fällen von höchster Dringlichkeit ist sich der Telegraphen der Betriebsstazionen zu bedienen. Im Falle die Depesche nicht den im §. 2 bezeichneten Charakter tragen sollte, haftet der Aufgeber außer der dießfälligen speziellen Verantwortlichkeit noch überdieß mit dem Ersatze der tarifmäßigen Gebühr.

Art. 8. Tritt Unterbrechung während des Abtelegraphirens einer Depesche ein, so hat die Stazion, welche die Depesche telegraphisch nicht weiter befördern kann, dieses dem Aufgeber der Depesche telegraphisch zurückzumelden, im übrigen aber nach den Bestimmungen des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines vorzugehen. Sollte die Weiterbeförderung mittelst Estaffette zu veranlassen seyn, so ist dieses der Stazion, von welcher ab die Weiterbeförderung unthunlich ist, vom Aufgeber telegraphisch mitzutheilen.

Art. 9. Jeżeliby podane były depesze przez krajowe władze w interesie państw innych, należy co do wynagrodzenia wzajemność zachować, a przeto każdą taką depeszę oznaczyć wyrazami: „na rachunek rządu......................"

Art. 10. Między 2-gą a 3-cią godziną po południu, powinny urzędowe udzielenia, oznaczenia kursu dotyczące, pierwszeństwo mieć przed depeszami urzędowemi, jeżeli nie ukazują się te ostatnie za nadto ważne i nader naglące.

Bruck m. p.

185.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3. Maja 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII. nr. 108, wydana dnia 10. Maja 1851),

do wszystkich władz sądowych i prokuratoryj rządowych tych krajów koronnych, w których obowiązuje ustawa postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850,

którem przepisuje się postanowienia co do sposobu, w jaki wykonywane być mają zapozwania urzędników, lub sług służbę pełniących, ze strony sądów karnych.

Celem uchylenia przeszkód w służbie publicznej, jakie wyniknąć mogą przez pozwy, wydane ze strony władz sądów karnych, do urzędników lub sług służbę pełniących, widzi się c. k. Ministeryjum sprawiedliwości spowodowanem, w porozumieniu z Ministrami spraw wewnętrznych, finansów, handlu i budowli publicznych, względem sposobu doręczania pozwów karno-sądowych, wydanych do urzędników i sług kategoryi wspomnionej, rozporządzić co następuje:

W powszechności mają wszelkie pozwy w sprawach karnych, doręczane być urzędnikom starostw powiatowych i władz bezpieczeństwa, urzędnikom celnym, kasowym i poborczym, tudzież urzędnikom i sługom, ustanowionym przy kolejach żelaznych, czyto rządowych, czy prywatnych, siłą parową prowadzonych, niemniej onym przy urzędzie pocztowym i telegrafowym, przez ich bezpośrednich przełożonych, nie potrzebując w tej mierze jednak wystosowania osobnych pism do tych ostatnich. Władze sądowe są przytem upoważnione, w razie potrzeby, końcem spieszniejszego załatwienia interesu, użyć telegrafów. C. k. Ministeryja finansów, handlu i budowli publicznych, wymienią wyższym sądom krajowym różnych krajów koronnych te osoby, lub władze, które dla różnych stopni służbowych, za bezpośrednich uważane być winny przełożonych. Po-

*) Rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 19. Maja 1851, do l. 4244 udzielono kopii tego rozporządzenia ministeryjalnego wszystkim przełożonym obwodów, prezesowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, przełożonemu starostwa grodzkiego i przełożonemu magistratu lwowskiego.

Art. 9. Sollten Depeschen im Interesse anderer Staaten, von inländischen Behörden aufgegeben werden, so ist in Bezug auf Vergütung Reciprozität zu beobachten, und deßhalb jede solche Depesche mit den Worten „für Rechnung der..........schen Regierung" zu bezeichnen.

Art. 10. In der Stunde von 2 bis 3 Uhr Nachmittags sollen die ämtlichen Miltheilungen über Koursnotirungen den Rang vor den Staatsdepeschen haben, wenn letztere nicht nachweislich hochwichtig und äußerst dringend sind.

Bruck m. p.

185.

Verordnung des Justizministeriums vom 3. Mai 1851 *),

(im Reichsgesetzblatte, XXXII. Stück, Nro. 108, ausgegeben am 10. Mai 1851),

an sämmtliche Gerichtsbehörden und Staatsanwaltschaften jener Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jäner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch Bestimmungen vorgezeichnet werden über die Art, in welcher die Vorladungen von Beamten oder Dienern des ausübenden Dienstes von Seite der Strafgerichte zu vollziehen sind.

Zur Vermeidung von Störungen des öffentlichen Dienstes, welche durch Vorladungen entstehen könnten, die von Strafgerichtsbehörden an die Beamten oder Diener des ausübenden Dienstes erlassen werden, findet das Justizministerium im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, der Finanzen, des Handels und der öffentlichen Bauten über die Art der Zustellung der strafgerichtlichen Vorladungen an Beamte und Diener der bezeichneten Art Nachstehendes zu verordnen:

In der Regel sind alle Vorladungen in Strafsachen den Beamten der Bezirkshauptmannschaften und Sicherheitsbehörden, den Zoll-, Kassen- und Steuerbeamten, dann den Beamten und Dienern der mit Dampfkraft betriebenen Staats- und Privateisenbahnen, des Post- und Telegraphenwesens durch ihre unmittelbaren Vorgesetzten zuzustellen, ohne daß es jedoch der Ausfertigung besonderer Zuschriften an die Letzteren bedürfte. Die Gerichtsbehörden werden hiebei ermächtiget, sich erforderlichen Falles zur Beschleunigung des Geschäftes der Telegraphen zu bedienen. Die Ministerien der Finanzen und des Handels und der öffentlichen Bauten werden den Oberlandesgerichten der verschiedenen Kronländer jene Personen oder Behörden namhaft machen, welche für die verschiedenen Dienstesabstuffungen als die unmittelbaren Vorgesetzten zu betrachten sind. Die Vorladungen an die Bezirkshauptleute und Vorsteher der Si-

*) Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 19. Mai 1851 Z. 4244 ist eine Abschrift dieser Ministerial-Verordnung sämmtlichen Kreisvorstehern, dem Chef der Gubernial-Commission in Krakau, dem Vorsteher der Stadthauptmannschaft und jenem des Magistrates in Lemberg mitgetheilt worden.

zwy, wystosowane do c. k. starostw powiatowych i do przełożonych administracyi powiatowej kameralnej, do dyrektorów pocztowych, do dyrektorów trybu kolei żelaznej i do przełożonych centralnego kierunku telegrafów, sądy tym urzędnikom bezpośrednio doręczają.

W nagłych przypadkach, gdy zwłoka niebezpieczeństwem grozi, przysłuża władzom sądowym prawo, także i wyż wspomnionych urzędników i sług, wykonujących służbę wezwać bezpośrednio, wszelakoż o tem jednocześnie zawiadomić ich najbliższych przełożonych.

K. Krauss m. p.

186.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 3. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII. nr. 109, wydana dnia 10. Maja 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami trzy i pół-, cztery-, cztery i pół- i pięć-procentowemi, na dniu 1. Maja 1851 w rzędzie 303 wylosowanemi, z pożyczek zaciągnionych za pośrednictwem domów Osy i Goll.

Odnośnie do okólnego rozporządzenia niższo-austryjackiego rządu krajowego z dnia 29. Października 1829, obwieszcza się, iż obligacyje na dniu 1. Maja 1851, w seryi 303 wylosowane, z pożyczek za pośrednictwem domu Osy zaciągniętych,

po 5% lit. *B.* począwszy od Nru 668 aż włącznie do 1250,
„ 4½ % lit. *D.* „ „ „ 1 „ „ „ 250,

tudzież z pożyczek, za pośrednictwem domu Goll zaciągniętych,

po 3½ % obligacyje bez litery, począwszy od N. 1 aż włącznie do N. 297;

„ 4% obligacyja bez litery Nro. 1,

dalej obligacyje 4% lit. *A.* począwszy od Nru. 1 aż włącznie do Nru. 79,
nakoniec „ 4% „ *G.* „ „ „ 1 „ „ „ „ 200,

wedle postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 na nowe, w pierwotnej stopie prowizyjnej w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

F. Krauss m. p.

cherheitsbehörden, an die Steuer-Inspektoren und an die Vorsteher der Cameral-Bezirks-Verwaltungen, an die Post-Direktoren, an die Betriebs-Direktoren der Eisenbahnen und an die Vorsteher der Zentral-Leitungen der Telegraphen sind von den Gerichten an diese Beamten unmittelbar zuzustellen.

In dringenden Fällen steht den Gerichtsbehörden die Befugniß zu, auch die oben angeführten Beamten und Diener des ausübenden Dienstes, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, unmittelbar, jedoch mit gleichzeitiger Anzeige an ihren nächsten Vorgesetzten, vorzuladen.

Krauß m. p.

186.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nro. 109, ausgegeben am 10. Mai 1851),

womit die Behandlung der am 1. Mai 1851 in der Serie 303 verlosten Obligazionen von den durch die Vermittlung der Häuser Osy und Goll aufgenommenen Anleihen zu drei einhalb, vier, vier einhalb und fünf Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Landesregierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 1. Mai 1851, in der Serie 303 verlosten Obligazionen von dem durch Vermittlung des Hauses Osy aufgenommenen Anlehen

zu 5 Perzent lit B., von Nr. 668 bis einschließig 1250,
„ $4\frac{1}{2}$ „ „ D, „ „ 1 „ „ 250,
dann von dem durch Vermittlung des Hauses Goll aufgenommenen Anlehen
zu $3\frac{1}{2}$ Perzent, die Obligazionen ohne Buchstab, von Nro. 1 bis einschließig Nro. 297,
zu 4 Perzent, die Obligazion ohne Buchstab, Nr. 1,
dann die Obligazionen zu 4 Perzent lit. A, von Nr. 1 bis einschließig Nro. 79,
endlich „ „ „ 4 „ „ G, „ „ 1 „ „ „ 200,
nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß m. p.

187.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 3. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 113, wydana dnia 14. Maja 1851),

dotyczące zbiegów wojskowych, pojmanych przez żandarmów, i wypłacenia tymże wynagrodzenia (taglia).

Z powodu zaszłych zapytań, rozporządza się:

I. Zbieg wojskowy, dostawiony przez żandarma, uważany być ma jako dostawiony przez wojskowego.

II. Na zapłacenie wynagrodzenia (taglia) za dostawienie dezertera przez żandarma, należy zeznać nawet wtenczas, kiedy jej żandarm nie żąda.

Csorich m. p.

188.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 6. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 114, wydana dnia 14. Maja 1851),

obowiązujące wszystkie kraje koronne, w których w wykonaniu stoją ustawy prowizoryczne z dnia 9. Lutego 1850 i z dnia 2. Sierpnia 1850,

dotyczące przyszycia stępla.

Wedle postanowień §. 27. prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego, równie jak onej z dnia 2. Sierpnia 1850, co się tycze alegatów (załączników) do podań, wymogom prawa już tem samem zadosyć się staje, gdy do niestęplowanych alegatów, jeżeli ma mieć miejsce przyszycie stępla (§. 26. prowizor. ustaw z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850) dołoży się wymagane ku temu nie zapisane arkusze stęplowe, którą to okoliczność na podaniu uwidocznić należy.

Wedle tegoż postanowienia ustawy nie jest przeto potrzebnem, ażeby przyszycie stępla w takowych przypadkach *przed wniesieniem* podania, osobno uskutecznionem było, takowe owszem z urzędu wykonać ma protokół podawczy, zaraz po wniesieniu podania. Tylko we wszystkich innych przypadkach dopuszczalnego przyszycia stępla, należy o takowe osobno upraszać, jednakże nie na piśmie i nie w protokóle podawczym przy władzach i urzędach publicznych, lecz w ich ekspedyturze.

Ekspedytura obowiązana jest zadosyć uczynić takowym żądaniom, skoro są ku temu warunki prawem przepisane.

Krauss m. p.

187.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 3. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 113, ausgegeben am 14. Mai 1851),

betreffend die Einbringung der Deserteurs durch die Gensd'armen und Ausbezahlung der Taglia an letztere.

Aus Anlaß vorgekommener Anfragen wird verordnet:

I. Der durch einen Gensd'armen eingebrachte Deserteur ist als vom Militär eingebracht anzusehen.

II. Auf den Ersatz der Taglien, für die Einbringung eines Deserteurs durch einen Gensd'armen, ist selbst in dem Falle zu sprechen, wenn sie auch von dem Letzteren nicht angesprochen würde.

Csorich m. p.

188.

Verordnung des Finanzministeriums vom 6. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 114, ausgegeben am 14. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer, in welchen die provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850 und 2. August 1850 in Wirksamkeit stehen,

bezüglich der Stempelanheftung.

Nach den Bestimmungen des §. 27 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, wird hinsichtlich der stempelpflichtigen Beilagen zu Eingaben der gesetzlichen Anforderung schon dadurch genüge geleistet, daß den ungestempelten Beilagen, in soferne die Stämpelanheftung stattfindet (§. 26 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850), die dazu erforderlichen unbeschriebenen Stempelbögen zugelegt werden, welcher Umstand auf der Eingabe ersichtlich zu machen ist.

Nach dieser Anordnung des Gesetzes ist daher nicht erforderlich, daß die Stämpelanheftung in solchen Fällen vor der Ueberreichung der Eingabe besonders bewirkt worden sei, dieselbe ist von dem Einreichungs-Protokolls-Amte sogleich nach der Ueberreichung der Eingabe, von Amtswegen zu vollziehen. Nur in allen anderen Fällen der zuläßigen Stempelanheftung muß dieselbe besonders, jedoch ohne daß es einer schriftlichen Eingabe bedarf, und zwar nicht bei dem Einreichungs-Protokolle der öffentlichen Behörden und Aemter, sondern bei dem Expeditsamte derselben angesucht werden.

Dem Expeditsamte liegt ob, jedem solchen Ansuchen, wenn die gesetzlichen Bedingungen dazu vorhanden sind, zu entsprechen.

Krauß m. p.

189.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 115, wydana dnia 14. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ustawa o polowaniu z dnia 7. Marca 1849, (Dz. pr. pań. tom uzupełniający Nro. 154) w wykonaniu stoi,

mocą którego oświadcza się, iż ustanowione §. 9. wspomnionej ustawy ukaranie przestąpienia przepisu pod §. 7. tejże właśnie przywiedzionego, do kompetencyi władz administracyjnych należy, a nie do sądów karnych.

Celem uchylenia wielokroć zaszłych wątpliwości i zapytań co do tego: czy ustanowione §. 9. prow. ustawy o polowaniu z dnia 7. Marca 1849 ukaranie przestąpienia przepisu §. 7. tejże właśnie ustawy objętego, wedle którego każda gmina obowiązaną jest, wydzielone sobie polowanie, albo niepodzielnie wydzierżawiać, albo przez właśnie ku temu ustanowionych w rzeczy biegłych (myśliwych) wykonywać kazać, do kompetencyi władz administracyjnych, czy sądów karnych należy, — widzi się Ministeryjum sprawiedliwości w porozumieniu z Ministeryjami spraw wewnętrznych, tudzież kultury krajowej i górnictwa, spowodowanem do oświadczenia następującego:

Ponieważ §. 9. onejże ustawy, wyraźnie władzom administracyjnym przestrzeganie wspomnionego przepisu przekazuje, przeto ztąd wynika samo przez się, że także i ukaranie przestąpienia tegoż do kompetencyi władz administracyjnych, a nie sądów karnych należy, i zarazem, że postanowienia rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. Grudnia 1849 (Dzien. pr. pań. z r. 1849, cz. X. l. 49) i art. X. l. 3. ustawy wstępnej do procedury karnej, żadnego nie mają zastosowania,

K. Krauss.

190.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 12. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 129, wydana dnia 24. Maja 1851),

obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych monarchii austryjackiej,

którem się oświadcza, iż pobory z medalijonami waleczności połączone, wolnemi są od podatku od dochodów.

Postanowienie najwyższym patentem z dnia 11. Kwietnia 1851 §. 8. (Dz. praw p. i rz. Nro. 85.) orzekające, iż dodatki z medalijonami waleczności połączone, podatkowi od dochodów nie podlegają, ma moc nie tylko w królestwie Lombardzko-Weneckiem, lecz ogólnie i w tych krajach koronnych, w których zaprowadzony jest podatek od dochodów.

Krauss m. p.

189.

Erlaß des Justizministeriums vom 9. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nr. 115, ausgegeben am 14. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen das Jagdgesetz vom 7. März 1849 (Reichs-Gesetzblatt, Ergänzungsband, Nr. 154) in Wirksamkeit steht,

wodurch erklärt wird, daß die im §. 9 dieses Gesetzes festgesetzte Bestrafung der Uebertretung der ebenda, §. 7. enthaltenen Vorschrift zur Kompetenz der Verwaltungsbehörden und nicht der Strafgerichte gehören.

Zur Beseitigung mehrfach vorgekommener Zweifel und Anfragen: „ob die im §. 9 des provisorischen Jagdgesetzes vom 7. März 1849 festgesetzte Bestrafung der Uebertretung der ebenda §. 7 enthaltenen Vorschrift, wornach jede Gemeinde verpflichtet ist, die ihr zugewiesene Jagd entweder ungetheilt zu verpachten, oder durch eigens bestellte Sachverständige (Jäger) ausüben zu lassen, zur Kompetenz der Verwaltungsbehörden, oder der Strafgerichte gehöre? — findet das Justizministerium im Einverständniße mit dem Ministerium des Innern, sowie der Landeskultur und des Bergwesens zu erklären:

Da der §. 9 dieses Gesetzes die Fürsorge für die Beobachtung der erwähnten Vorschrift ausdrücklich den Verwaltungs=Behörden zuweiset, so folgt von selbst, daß auch die Bestrafung dieser Uebertretung zur Competenz der Verwaltungsbehörden und nicht der Strafgerichte gehört, und daß hierauf die Bestimmungen der Justiz-Ministerial-Verordnung vom 27. Dezember 1849 (Reichs=Gesetzblatt vom Jahre 1849, X. Stück, Z. 49) und des Art. X, Z. 3, des Einführungsgesetzes zur Strafprozeß-Ordnung keine Anwendung finden.

Krauß m. p.

190.

Verordnung des Finanzministeriums vom 12. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXIX. Stück, Nro. 129, ausgegeben am 24. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer,

wodurch erklärt wird, daß die mit den Tapferkeits=Medaillen verbundenen Bezüge von der Einkommensteuer befreit sind.

Die in dem Allerhöchsten Patente vom 11. April 1851, §. 8 (Reichsgesetz- und Regierungsblatt Nr. 85), enthaltene Bestimmung, daß die mit den Tapferkeits-Medaillen verbundenen Zulagen der Einkommensteuer nicht unterliegen, hat nicht blos für das lombardisch=venetianische Königreich, sondern überhaupt für die Kronländer, in welchen die Einkommensteuer eingeführt ist, zu gelten.

Krauß m. p.

191.

Cesarski patent z dnia 15. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXVI. nr. 118, wydana dnia 18. Maja 1851),

którem się rozporządza niektóre środki w celu uregulowania obrotu pieniężnego w cesarstwie.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry, uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu, Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Stan stosunków pieniężnych Naszego państwa, wywołany przez powszechnie znane wypadki, nader wielki wpływ wywierające, był zawsze i jest ciągle przedmiotem Naszej najstaranniejszej uwagi.

Gdy już cały związek środków, w celu zupełnego przywrócenia tak regularnego obrotu pieniężnego, jak uporządkowanego gospodarstwa rządowego, przedmiotem jest nieprzerwanych gruntownych obrad Naszych organów rządowych, prawnie ku temu powołanych, widzimy się spowodowani, na przedstawienie Naszej Rady ministrów i za wysłuchaniem Naszej Rady państwa, z zastrzeżeniem Naszych uchwał co do dalszych środków, rozporządzić, jak następuje:

1. Cała suma pieniędzy papierowych rządowych, z kursem przymusowym w obiegu znajdujących się, jak długo kurs przymusowy z niemi jest połączony, nie będzie przewyższać kwoty, wynoszącej dwieście milijonów złotych reńskich.

191.

Kaiserliches Patent vom 15. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXVI. Stück, Nr. 118, ausgegeben am 18. Mai 1851),

womit mehrere Maßregeln zur Regelung der Geldverhältniße des Kaiserreiches angeordnet werden.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem 2c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober= und Nieder=Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Ausschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober= und Nieder=Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg 2c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien 2c. 2c.

Der durch bekannte, tief eingreifende Ereignisse herbeigeführte Zustand der Geldverhältniße Unseres Reiches war und ist ein Gegenstand Unserer sorgfältigsten Erwägung.

Indem eine zusammenhängende Folge von Maßregeln zur gänzlichen Herstellung der Regelmäßigkeit des Geldumlaufes und der Ordnung des Staatshaushaltes, den Gegenstand fortwährender, eindringender Berathungen Unserer gesetzlichen Regierungs=Organe ausmacht, finden Wir, über Antrag Unseres Ministerrathes, und nach Vernehmung Unseres Reichsrathes, mit Vorbehalt Unserer Beschlüße über weitere Maßregeln zu bestimmen, wie folgt:

1. Das gesammte, mit Zwangskours im Umlaufe befindliche Staatspapiergeld soll, so lange der Zwangskours mit demselben verbunden ist, nicht über den Betrag von Zweihundert Millionen Gulden vermehrt werden.

2. Zasada, wyrzeczona Naszym patentem z dnia 28. Czerwca 1849 *), co do tego, iż celem pokrycia potrzeb rządowych, nie będzie się żądać od banku narodowego pomnożenia not jego obiegowych, ma też nadal ściśle być zachowaną.

3. A że szczerą jest wolą Naszą, ażeby pieniądze papierowe rządowe, z czasem ściągniętemi zostały, przeto rozporządziliśmy, ażeby wiszące w tej mierze rozprawy dzielnie przysporzono, i wnioski co do środków, do osiągnienia tego celu prowadzących, Nam jak najrychlej przedłożono.

4. Nasz minister finansów odebrał polecenie wykonania niniejszych rozporządzeń.

Dan w Naszem cesarskiem głownem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 15. Maja tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego. Naszego panowania w roku trzecim.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Bruck. Tinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauss. Kulmer.

192.

Rozrządzenie Ministra finansów z dnia 20. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 129, wydana dnia 24. Maja 1851),

względem wydania nowych miedzianych monet zdawkowych.

Odnośnie do 5go ustępu cesarskiego rozporządzenia z dnia 7. Kwietnia 1851 **), względem zaprowadzenia nowego systemu monety miedzianej, podaje się do powszechnej wiadomości, iż wydawanie nowych monet miedzianych, rozpocznie się na dniu dwudziestym czwartym tego miesiąca, w c. k. uniwersalnym kameralnym urzędzie płatniczym we Wiedniu, i że takowe następnie miejsce mieć będzie i w innych kasach we Wiednia, jako i w krajach koronnych, o tyle, o ile kasy te nowo bitemi sortami monety zaopatrzone być mogą.

Krauss m. p.

*) W Dzienniku praw państwa tomie uzupełniającym nr. 296.

**) Obacz powyżej nr. 171.

2. Der mit Unserem Patente vom 28. Juni 1849*) ausgesprochene Grundsatz, daß die Nazionalbank, zur Deckung der Staatserfordernisse, mit einer Vermehrung ihrer im Umlaufe befindlichen Noten nicht in Anspruch genommen werden soll, ist fortan genau zu beobachten.

3. Da es Unser ernster Wille ist, daß das mit Zwangskurs umlaufende Staatspapiergeld allmählig eingezogen werde, so haben Wir verordnet, daß die hierüber anhängigen Verhandlungen thätigst beschleuniget, und die Anträge über die Mittel zur Erreichung dieses Zweckes, Uns in kürzester Zeit vorgelegt werden.

4. Unser Finanzminister ist mit der Vollstreckung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien den fünfzehnten des Monates Mai im Jahre Eintausend Achthundert Ein und Fünfzig, Unserer Reiche im Dritten.

Franz Joseph m. p.

Schwarzenberg. Ph. Krauß. Bach. Bruck. Thinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauß. Kulmer.

192.

Erlaß des Finanzministers vom 20. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIX. Stück, Nro. 131, ausgegeben am 24. Mai 1851),

in Betreff der Hinausgabe der neuen Kupfer-Scheidemünzen.

Mit Beziehung auf den 5. Absatz der kaiserlichen Verordnung vom 7. April 1851**), wegen Einführung eines neuen Kupfermünzstystemes, wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß mit der Hinausgabe der neuen Kupfermünzen am vier und zwanzigsten dieses Monates bei dem k. k. Universal-Kameral-Zahlamte in Wien begonnen, und dieselbe in der Folge auch bei den übrigen Kassen in Wien und in den Kronländern in dem Maße stattfinden wird, als diese Kassen mit den neugeprägten Münzsorten betheilt werden können.

Krauß m. p.

---

*) Im Ergänzungsbande des Reichsgesetzblattes Nr. 296.

**) Siehe oben Nr. 171.

S p r o s t o w a n i e.

W dzienniku praw krajowych, części XXI, wyszłej dnia 29. Listopada 1851, należy w tekscie polskim rozporządzenia Ministerstwa finansów z dnia 25. Marca 1851, o postępowaniu w sprawach podatku zarobkowego pod nr. 142, na stron. 590, w ustępach 1, 5, 6 i 7, wszędzie zamiast: „p o d a t k u d o c h o d o w e g o" czytać: „p o d a t k u z a r o b k o w e g o".